





Re-Plan-Years 2014 - 2020

Broshura Europiane mbi Plakjen Aktive

Ky publikim eshte pjese e

RePlaY - Riplanifikimit te viteve 2014-2020

i financuar me mbeshtetjen e Komisionit

Evropian, DG EAC – **PROGRAMI EUROPA PER QYTETARET**

– AKSIONI 1. QYTETARET AKTIVE PER EUROOPEN –

kategoria mbeshtetese 2.2.

Numri i Projektit: 2012-3994/001-001



Realizuar nga CESIE

Centro Studi ed Iniziative Europeo

Departamenti i Bashkpunimit Evropian

Zyra: Via Roma n.94 - 90133 Palermo, Itali

Tel: +39 091 646 42 24

www.cesie.org

Data e publikimit: Janar 2014



This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.



Re-Plan-Years 2014 - 2020

Broshura Europiane mbi Plakjen Aktive

 facebook.com/replayreplan

www.replay-project.eu

Numri i Projektit: 2012-3994/001-001



Europe
for Citizens

Index

Falenderimet	4
Hyrja	5
Projekti	6
Çështjet	8
Praktikat e mira	10
• <i>Door to Store</i>	12
• <i>ASLECT - Active Seniors Learn, Educate, Communicate and Transmit</i>	15
• <i>SECOT "Senior Volunteer Business Assessment"</i>	18
• <i>"Senior, piedalies!" / "Senior participate!"</i>	20
• <i>ECIL - The Development of a European Certificate in Intergenerational Learning</i>	22
• <i>ALCE - Appetite for Learning comes with Eating</i>	26
Programi i ri European per Qytetaret 2014 – 2020	30
I. <i>Informacion i përgjithshëm</i>	30
II. <i>Struktura e Programit te ri</i>	32
III. <i>Kriteret e përzgjedhjes për të gjitha kategoritë e granteve</i>	40
Modelet dhe këshillat per te gjithë aplikantët e ardhshem te projekteve Evropiane	44
Konkluzione	47
Webliography	48
Partnership	49

Falenderime

Kjo broshurë është shkruar nga Letizia Portera, Roshnara Corby dhe Giuseppe La Farina.

Ne do të dëshironim të falenderonim partneritetit i cili u përfshi në mënyre aktive në zhvillimin e përmbajtjes së këtij publikimi dhe gjatë projektit duke i përmendur me emra: z.Blendi Dibra dhe z. Saimir Beqiraga (IRSH nga Shqipëria), Karl Donert (EUROGEO nga Belgjika), Fiorentina Poulli (LCEducational nga Qipro), Anna Ditta (ALDA nga Franca), Nebojsa Zaharieski dhe Laszlo Kocsis (YAT nga FYROM), Ieva Upesleja (Positiva Doma nga Lituania), Andrzej Bialko dhe Wioletta Sosniak (MULTIKULTURA nga Polonia), Ariana Vacaretu (ACNER nga Romania), Joaquim Aiguabella (GES nga Spanja), Deborah Fogden dhe Mark Mitchell (Komuniteti në Veprim Dacorum nga UK).

Kontributi i tyre dhe përfshirja gjatë çdo faze të projektit ishin elementet kyç për suksesin.

Hyrje

Ageing is one of the greatest social and economic challenges of the 21st century for European societies. It will affect all EU countries and many policy areas.

Plakja është një nga sfidat më të mëdha sociale dhe ekonomike të shekullit të 21-të për shoqëritë Evropiane. Kjo do të ndikojë në të gjitha vendet e BE-së dhe shumë fusha të politikave.

Deri në vitin 2025 më shumë se 20% e evropianëve do të jenë 65 ose më shumë, me një rritje të konsiderueshme të numrit të mbi-'80¹.

Evropa potencialisht mund të jetë një udhëheqës global në ofrimin e përgjigjeve kreative. Plakja aktive dhe e shëndetshme është një sfidë e përbashkët në të gjitha vendet evropiane, ajo i ofron Europës një mundësi për të vendosur vehten e saj si një udhëheqëse globale e aftë për të siguruar përgjigje kreative në këtë sfidë.

Bashkimi Evropian ka pranuar rëndësinë e çështjes së plakjes, duke nxitur masa të ndryshme në politikat e saj².

Përcaktimi i vitit 2012 si Viti Evropian i Plakjes Aktive dhe Solidaritit ndërmjet Brezave³ përfaqëson një nga hapat e mëdha drejt njohjes së rëndësisë së promovimit të një Europe "miqsore ndaj plakjes".

Ajo përfaqëson rastin e përsosur për të nxitur reflektimin në lidhje me faktin se, ndërsa një sasi e madhe e mundësive janë në dispozicion për të moshuarit dhe organizatat përmes programeve dhe iniciativave të financuara nga BE-, shumë prej tyre nuk janë në dijeni të

¹ http://ec.europa.eu/health/ageing/policy/index_en.htm.

² Për një përmbledhje të detajuar të masave të politikave dhe iniciativave të ngritura nga BE-ja, «Active ageing and solidarity between generations, a statistical portrait of the European Union», 2012, pp. 9-12, gjendet në http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-EP-11-001/EN/KS-EP-11-001-EN.PDF

³ Vendimi No 940/2011/EU, gjendet në <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32011D0940:EN:NOT>.

mundësive të ndryshme ose të pasigurt në lidhje me mundësitë për gjetjen e informacionit rreth tyre.

Viti 2013 Viti i BE për Qytetarët⁴ paraqet tani kornizën e duhur që të forcoj metej këtë proces.

Projekti

Ideja e projektit RePlay⁵ lindi nga kombinimi i prioriteteve të fiksuara gjatë viteve të BE 2012 dhe 2013 në çështje të ndryshme dhe të ndërlydhura:

- promovimi i plakjes aktive dhe dialogut midis brezave duke fuqizuar rolin e të moshuarve në BE;
- ndarja e njohurive, eksperiencave dhe praktikave më të mira në lidhje me plakjen aktive dhe dialogun ndërmjet brezave midis organizatave me përvojë pune në BE në fushën e bashkëpunimit;
- forcimi i ndërtimit të kapaciteteve të organizatave pa përvojë në projekte të financuara nga BE, të cilat punojnë në nivel lokal në lidhje me plakjen aktive dhe dialogun ndërmjet brezave;
- Hyrja e programit Europa për Qytetarët 2014-2020 si një mundësi financimi për të zhvilluar projekte të reja evropiane për të promovuar përfshirjen dhe pjesëmarrjen e të moshuarve në shoqëri.

A është kjo broshurë për mua?

Kjo broshurë është rezultat i bashkëpunimit të 11 partnerëve të projektit që në maj 2013, u takuan në Palermo (Itali) gjatë RePlay InfoShare (takimit informativ). Ato shkëmbyen praktikat

⁴ Vendimi No 1093/2012/EU, gjindet në: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32012D1093:EN:NOT>.

më të mira në lidhje me plakjen aktive dhe dialogun ndërmjet brezave të udhëhequra nga organizatat e tyre dhe/ose organizatat që ato njohin dhe i konsideruan të vlefshme për ti promovuar. Në të njëjtën kohë, partnerët debatuan në lidhje me orientimet dhe këshillat që duhen dhënë për të ofruar udhëzime dhe ide për shoqatat dhe institucionet që punojnë me të moshuarit. Së fundi, ata analizuan propozimin për programin e ri Evropa për Qytetarët 2014-2020.

Si rezultat, kjo broshurë ka për qëllim:

- ndarjen e ekspertizës dhe njohurive konsorciumi të RePlay në fushën e qytetarisë aktive, plakjes aktive dhe dialogut midis brezave duke mbledhur praktikat më të mira në këtë fushë;
- futjen e programit Evropa për Qytetarët 2014-2020 si një nga programet tek të cilat aplikohet për zhvillimin e projekteve, promovimin e përfshirjes së qytetarëve evropianë;
- dhënien e disa modeleve dhe këshillave për organizatat të cilat kërkojnë të zhvillojnë projekte të bashkëpunimit evropian.

Pra, nëse ju:

- jeni të interesuar në promovimin e plakjes aktive, dialogun në mes të brezave dhe përfshirjen e të moshuarve në shoqëri;
- kërkonit të zhvillonit projekte evropiane që promovojnë qytetarinë aktive, por ju nuk e dini se si duhet për të filluar;
- jeni në kërkim të ideve dhe sugjerimeve për të punuar me të moshuarit dhe / ose forcimin e dialogut në mes të brezave të rinj;
- do të donit të dini për një nga programet më të përshtatshme dhe më të lehta për të promovuar qytetarinë aktive:

Le t'fillojmë ta lexojmë!
Kjo broshurë është vetëm
për ju!

Njohja me temën

Çfarë do të thotë plakje aktive?

«Plakje aktive është procesi i përmirësimit të mundësive për shëndetin, pjesëmarrjen dhe sigurinë në mënyrë që të rrisim cilësinë e jetës si dhe moshës së njerëzve»⁶.

Plakja aktive synon të promovojë idenë e qytetarit më të vjetër, si një anëtare i plotë i shoqërisë, nga të dy këndvështrimet: profesionale dhe personal, duke luajtur një rol aktiv dhe të pavarur që të jetë e mundur. BE-ja kërkon të nxisë këtë potencial në fushat e mëposhtme⁷:

Punësimi Të moshuarit janë veçanërisht të ndjeshme ndaj ngjarjeve të fundit që kanë të bëjnë me krizën ekonomike. Kjo, së bashku me rritjen e përgjithshme të jetëgjatësisë ka sjellur edhe rritjen e moshës së pensionit, që do të thotë se shumë i frikësohen papunësisë në vitet e fundit deri në daljen në pension.

Pjesëmarrja në shoqëri Moshë e pensionit mund të jetë një periudhë e vështirë për shumë njerëz të moshuar, duke i bërë të ndihen te panevojshëm dhe të shkëputur nga shoqëria. BE-ja dëshiron të sigurojë njohjen e kontributeve të njerëzve të moshuar, qoftë nga karriera apo te punës se tyre si vullnetarë, duke krijuar në të njëjtën kohë kushtet për aktivitetet e tyre.

Jetesë e pavarur Të moshuarit, me disa ndryshime të vogla në kushtet e tyre fizike dhe emocionale, shpesh mund të mbesin të pavarur për një periudhë të caktuar kohe. Plakja aktive lejon

⁶ Përcaktim i Organizatës Botërore të Shëndetësisë, gjindet në http://www.who.int/ageing/active_ageing/en/

⁷ Për më tepër informacion: http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/en_GB/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=KE3212224.

njerëzit për të marrë përgjegjësinë e jetës së tyre dhe të plaken me dinjitet.

Solidariteti mes brezave Në shoqërinë bashkëkohore evropiane duket sikur ka pak raste për të rinj dhe të vjetër për tu takuar dhe shkëmbyer ide, njohuri dhe burimet, gjë që mund të kontribuojnë në rritjen e kohezionit social. Solidaritetit midis brezave është konsideruar si prioritet nga Traktati i Lisbonës⁸, që të kalojnë përmes kanaleve të ndryshme të tilla si media, akademikët dhe shoqërinë civile.

Roli i aktorëve të ndryshëm të përfshirë në nivel vendor për nxitjen e qytetarisë aktive tek të moshuarit, është me rëndësi të madhe për zhvillimin e shoqërive miqësore ndaj moshave dhe Evropës. Megjithatë, udhëzimet dhe mbështetja është gjithmonë e nevojshme për të ndihmuar këta aktorë lokalë për të kthyer idetë e tyre në veprime konkrete.

⁸ Neni 3.3 përmend solidaritetin midis brezave si një nga qëllimet kryesore të Bashkimit Evropian në drejtim të promovimit të mirëqenies së qytetarëve të Evropës: «Ai (Bashkimi) duhet të luftoj përjashtimin social dhe diskriminimin, dhe duhet të promovojë drejtësi dhe mbrojtje sociale, barazinë midis grave dhe burrave, solidaritetin ndërmjet brezave dhe mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve».

Praktikat e mira

Në këtë seksion, ju do të gjeni disa praktika të mira që mund të përdoren si modele për zhvillimin e projekteve për promovimin e plakjes aktive dhe dialogun në mes të brezave.

«Një praktikë e mirë është një projekt model i cili ka ndikuar pozitivisht sistemet dhe praktikat e të gjithë aktiviteteve dhe rezultateve të tij, dhe e cila është transferuar dhe shperndarë ne realitete dhe ambiente te ndryshme nga individe apo subjekte te reja»⁹.

Ka shumë arsye pse përdorimi i praktikave të mira është një ide e shkëlqyer, veçanërisht në një kontekst evropian. Këto ndihmojnë për të arritur qëllimet më shpejt dhe në mënyrë më efektive, për ti dhënë stafit një kornizë në të cilën përqëndrohen aktivitetet e tyre dhe për të lehtësuar shkëmbimin e metodologjive dhe rezultateve pozitive midis partnerëve në nivel evropian dhe ndërkombëtar. Përmirësimet e mundshme përmes përdorimit të praktikave të mira mund të sjellë hapa të vegjël progresivë ose përparime dramatike.

Projekti Replay sheh promovimin e praktikave më të mira si një nga mënyrat për të rritur cilësinë e punës me të moshuarit dhe për fuqizimin e organizatave në të gjithë Evropën, duke kontribuar për të rritur ndërgjegjësimin në lidhje me këto çështje dhe nxitjen e bashkëpunimit evropian në këtë fushë.

Praktikat e mëposhtme janë përzgjedhur nga partneret e projektit RePlaY pasi ato u konsideruan me një interes të veçantë për të përm-

⁹ EAC Permbajtja e terminologjise.

irësuar bashkëpunimin në fushën e plakjes aktive dhe dialogut midis brezave.

Para se të filloni leximin, disa gjëra janë me vlerë të mbahen parasysh për ti konsideruar praktikatat më të mira për përdorim:

→ A ka kuptim praktika në realitetin tuaj? A është i adaptueshëm në realitetin lokal?

→ A përshtaten me qëllimet specifike të projektit tuaj, apo vetëm përshtaten me çështjet e përgjithshme?

→ A ka organizata juaj burimet e kërkuara?

→ A përshtatet praktika me filozofinë dhe strukturën e përgjithshme të organizatës suaj?

→ A është ajo kosto-efektive?

Mos nenvleresoni ndonjerin prej këtyre aspekteve!

Një praktikë e mirë nuk funksionon në mënyrë automatike!

Titulli

Door to Store

Vendi/ Mbulimi
gjeografik

Borough of Dacorum within Hertfordshire (UK)

Partnerët

Hertfordshire Keshilli i Qarkut

Përmbledhje

Për shkak të transportit të pamjaftueshëm publik dhe izolimin e banorëve të moshuar në zonat rurale të Dacorum, është e nevojshme për të mbështetur individët në qasjen në shërbime publike dhe private dhe ndërtesave. Door të Store është një shërbim pazari për njerëz të moshuar dhe persona me aftësi të kufizuara fizike ose dëmtime shqisore të cilët kanë vështirësi në përdorimin e transportit publik për të bërë pazarin. Duke përdorur një minibus shërbimi do të marr njerëzit nga shtëpitë e tyre dhe ti dërgojato në supermarket e tyre lokale. Vullnetarët do të mbështesin individët me pazaret dhe çantat e tyre.

Shërbimi mundëson individët të jenë të pamvarur në shtëpitë e tyre, si dhe ofron një mundësi për një udhëtim jashtë, për të takuar miq të rinj dhe për të shijuar një pije apo një rostiçeri në kafën e supermarketit. Informacion mbi të ushqyerit e shëndetshëm dhe receta për gatim janë dhënë gjithashtu. Kostoja është £ 4 për person duke përfshirë dhe udhëtimin e kthimit.

Target grupi

Banorët e moshuar dhe ata me aftësi të kufizuara fizike ose dëmtime shqisore.

Metodologjia

Hulumtimi fillestar në nevojat e transportit të individëve është bërë duke përdorur metodat e intervistimit ballë për ballë, thirrje telefonike dhe pyetësorët. Kur një nevoja potenciale është identifikuar në një fshat rural, një hulumtim më i hollësishëm është zbatuar duke kontaktuar grupet e interesit dhe individët duke kërkuar më pas për të hartuar planin e shërbimit.

Nga rezultatet e grumbulluara është nder-tuar shërbimi i projektuar për të përmbushur nevojat e përdoruesit dhe kërkesat në drejtim të ditës së javës, kohës ditore dhe supermarketi që do të përdoret. Një shërbim piloti është zbatuar më pas dhe vlerësuar pas 6 muajsh për të shqyrtuar formatin.

Impakti dhe te rejat

Shërbimi i transportit të komunitetit konsiderohet si një vijë të jetës nga përdoruesit. Pa atë shumë individë do të vazhdonin të ndiheshin të izoluar dhe të paafte për të hyrë në vendet ose shërbimet publike. Si rezultat i shërbimit, individët janë në gjendje të mbeten të pamvarur në shtëpitë e tyre për një periudhë më të gjatë kohore, shëndeti i tyre dhe aftësia mendore është përmirësuar për shkak të rritjes së ndërveprimit social me të tjerët.

Mesime te mesuara

Vizitoni faqen ne internet ose kontaktoni për më tepër informacion

Përveç kësaj ka një ndikim pozitiv mbi vullnetarët që ofrojnë këto shërbime, sepse në realitet tendenca e tyre është që të jenë të moshuar dhe për shkak se ata kanë më shumë kohë për të shpenzuar në dispozicion. Nga vullnetarizmit, këta individë qëndrojnë fizikisht aktivë dhe të shëndetshëm dhe ato marrin pjesë aktive në komunitetet e tyre.

Dizajni i shërbimit ka për të përmbushur nevojat e përdoruesve. Prandaj kohë dhe energji duhet të investohen në fazën e hulumtimit fillestar. Sa më shumë aktorë të përfshihen në reagime, aq më mirë do të formatohet dizajni i projektit.

Është thelbësore që vullnetarë të mjaftueshme të rekrutohen për të drejtuar minibusin dhe për të ndihmuar përdoruesit me pazaret e tyre dhe çantat që mbajnë gjatë udhëtimit.

Shërbimi duhet të publikohet dhe të promovohet rregullisht nëpërmjet kanaleve të ndryshme, duke përfshirë ndërtesat publike, publikime në fshatra dhe gojë më gojë.

Deborah Fogden

www.communityactiondacorum.org.uk

Titulli	ASLECT – Active Seniors Learn, Educate, Communicate and Transmit
Vendi/ Mbulimi gjeografik	6 vende Europiane: Romania, Bulgaria, Italia, Turqia, Germania, Austria.
Partnerët	Centre of Professional Training in Culture (Romania); Integra Association (Bulgaria); Amitie Srl (Italy); Eđitimve Gençlik Çalıřmaları Enstitüsü Derneđi (Turkey); ISIS – Institut für Soziale Infrastruktur GbR (Germany); INMAD – Internationales Institut für Managing Diversity (Austria).
Përmbledhje	<p>Në kohën e globalizimit dhe ndryshimit demografik, është e nevojshme përqëndrimi në aftësitë e veçanta të moshuarit. Në bazë të njohurive të grumbulluara tashmë në projekte të tjera evropiane, ASLECT synoi krijimin e kushteve të cilat duhet të favorizojnë integrimin e plotë dhe aktiv të moshuarve në jetën kulturore dhe sociale, si dhe në sistemin arsimor. Organizatat kulturore dhe arsimore në veçanti duhet të jenë të trajnuara në trajtimin e të moshuarve të përkushtuar.</p> <p>Nga këndvështrimi i ASLECT-së, të moshuarit janë burimet dhe përfituesit e mësimin, ndërsa organizatat kulturore duhet të forcojnë kapacitetet e tyre për ti trajtuar ato si të tillë, për ti mbështetur dhe për të promovuar inte-</p>

grimin e tyre si qytetarë aktivë në komunitetet lokale.

ASLECT identifikoi 15 shembuj të praktikave të mira në përfshirjen e të moshuarve në arsim dhe jetën kulturore, dhe prodhoi materiale trajnimi me qëllim për të ndihmuar profesionistët kulturore për të punuar me të moshuarit për të zhvilluar programe arsimore me dhe për ta.

Target grupi

Të moshuarit dhe organizatat e përkushtuara për to (strukturat publike dhe private); profesionistët nga organizatat kulturore dhe arsimore, studiuesit dhe vendimmarrësit nga fushat e arsimit, kulturës dhe shërbimet sociale.

Metodologjia

Projekti u përqëndrua në valorizimin dhe shfrytëzimin e rezultateve të mëparshme të bashkëpunimit evropian. Konsorciumi kërkoi për qasjet që përfshijnë të moshuarit si të trajnuar në mënyrë tradicionale, valorizimi i të moshuarve me përvojë, aftesi dhe kompetenca në mënyrë aktive, duke u dhënë atyre rolin e trajnerit / ekspert.

Materialet dhe përvojat e të mësuarit të grumbulluara në fazën e mbledhjes së praktikave të mira, janë përdorur për trajnimin e profesionistëve kulturore dhe arsimore të të moshuarve mbi 50 vjet dhe ishin marrë parasysh kur u bënë rekomandime për vendimmarrësit në fushat e kulturës, arsimit dhe shërbimeve sociale.

*Impakti dhe te
rejat*

Publikimet e projektit ofrojnë ide praktike se si të zhvillohen aktivitete për të moshuarit, për të siguruar transferimin e aftësive dhe njohurive, për të krijuar mjedise të përshtatshme mësimore për të moshuarit dhe për të krijuar mundësi dhe për të ndarë njohuritë dhe përvujtjen e tyre me brezat e rinj.

*Mesime te
mesuara*

Te moshuarit janë nxënës dhe mesues të shkëlqyer. Ne duhet të krijojmë mundësi për një pjesëmarrje më të mirë të të moshuarve në arsim dhe kulturë.

Publikime

Publikimi "Drejt një pjesëmarrje më të mirë të të moshuarve në arsim dhe kulturë"

*Vizitoni faqen
ne internet ose
kontaktoni për
më tepër infor-
macion*

www.aslect.eu

Titulli	SECOT - "Senior Volunteer Business Assessment"
Vendi/ Mbulimi gjeografik	Barcelona (Spanje)
Partnerët	Departamenti i Punës i Qeverisë Autonome të Katalonjës.
Përmbledhje	<p>SECOT është një shoqatë jo-fitimprurëse e deklaruar ne shërbime publike në vitin 1995, anëtarësia e se ciles përbëhet nga pensioniste, para pensioniste ose profesioniste aktive të kualifikuar të cilët ofrojnë ekspertizën e tyre dhe njohuri të menaxhimit të biznesit për profesionistë të rinj.</p> <p>SECOT ofron për ish profesionistët dhe menaxherët mundësinë që të vazhdojë jetë aktive, zhvillimin e Keshillimit Vullnetare te Biznesit detyrat te cilat realizohen sipas nje kodi strikt etik dhe konfidencial.</p> <p>Në të njëjtën kohë, adreson nevojat e sipërmarrësve të rinj që duan të përfitojnë nga personeli me përvojë, por nuk kanë burime ekonomike për një vlerësim apo konsulencës ofruar nga kompani të specializuara.</p> <p>Në Katalonja ka më shumë se 250 te moshuar te përfshire. Në varësi të rastit dhe konsultiimit te marrë, ato formojnë ekipe pune duke</p>



Target grupet

Impakti dhe kreativitet

Mesimet e mesuara

Vizito faqen e internetit ose kontakto prsonini

marrë parasysh nevojat e veçanta të atyre që vijnë për te SECOT, në një mënyrë që ne mund të japim vlerësime shumë të kualifikuar.

Sipërmarrësit e rinj që duan të përfitojnë nga personeli me përvojë, por nuk kanë burime ekonomike që të kenë udhëzime nga kompani të specializuara.

Në Katalonjë, SECOT është mbështetur nga më shumë se 20 vjet ekzistencë me një mesatare vjetore prej më shumë se 420 vlerësimesh dhe kerkesave të konsulencës.

Ekspertiza e te moshuarve është një burim i pasurisë dhe i ndihmon ata të ndihen ende “të dobishme” për shoqërinë që kontribuon të luftoj ndjenjën e vetmisë. Përmes një këshillë që i përshtatet nevojave të përdoruesve objektivat e propozuara janë arritur.

Ramon Brugada Baviera, Adjunt Direcció Comercia

www.secot.cat

Titulli	"Senior, piedalies!" / "Senior participate!"
Vendi/ Mbulimi gjeografik	Letoni
Partnerët	Shoqata e Pensionistëve të Jelgava and Federata e Pensionistëve të Lituaniës. Projekti është financuar nga Fondi Social Evropian.
Përmbledhje	<p>Qëllimi i projektit ishte për të arritur pjesëmarrjen aktive dhe kualitative të pjesëmarrjes së shoqatave të pensionistëve në proceset e vendimmarrjes duke forcuar bashkpunimin e organizatave dhe kapaciteteve në lidhje me parimet e vendosura të BE të pjesëmarrjes së qytetarëve.</p> <p>Aktivitetet kryesore ishin seminare rreth cilësisë së jetës së pensionistëve në Letoni, mbrojtjen sociale dhe shëndetësore dhe të ndihmës sociale, kursin e trajnimit "IT dhe Aftësitë Komunikuese për pjesëmarrjen cilësore në procesin e vendimmarrjes", shkëmbim me përvojat në Parlament dhe Kabinetin të Ministrave të Letonisë dhe udhëtimi në Poloni. Rezultati i projektit është broshura "Njihuni me të drejtat tuaja". Aktivitetet dhe rezultatet e projektit u prezantuan në 4 seminare rajonale në të gjithë Letoninë.</p>
Target grupet	Te moshuarit në Letoni

Metodologia

Seminare, kurse trajnimi, këmbim përvojash në Letoni dhe Poloni, panele, broshure për të drejtat e të moshuarve dhe seminare për shpërndareinformacioninërajonetëndryshme të Letonisë.

Impakti dhe kreativitet

Projekti ka përfshirë një gamë të gjerë të aktiviteteve për të moshuarit dhe ka zhvilluar manualin e parë të plotë për të drejtat e të moshuarve. Gjatë projektit, Iniciativa për Avokimin Social Ekonomik të Moshuarve 2013 - 2017 janë zhvilluar dhe aplikuar në Parlament dhe te Presidenti dhe është zhvilluar edhe Këshilli i Bashkëpunimit për bashpunim me Ministrinë e Mirëqenies dhe Ministrine e Shëndetësisë.

Mesimet e mesuara

Te moshuarit mund të jenë aktiv dhe të marrin iniciativa për të mbrojtur të drejtat e tyre në nivel shtetëror.

Publikime

Broshura "NJihuni me të drejtat tuaja"

Web site ose kontakto për me teper informacion

www.pensionari.lv

Titulli

ECIL – The Development of a European Certificate in Intergenerational Learning

Vendi/ Mbulimi
gjeografik

Europa

Partnerët

Beth Johnson Foundation (UK), Slovenian Third Age University (Slovenia), Universidad de Granada (Spain), Encell – qendra kombetare per lifelong learning (Hollanda) dhe Association Generations (Bullgari).

Përmbledhje

Pilotimi i një koleksioni të dialogut te gjeneratave të trajnimit të metodologjise se life-long learning me një numër partnerësh ne të gjithë Evropën.

Modulet e trainimit perbehen nga:

- Hyrje ne praktiket ndermjet brezave.
- Te sjellim gjeneratat se bashku
- Fillimet dhe fundet: vleresimi i praktikave ndermjet brezave.

Përmes këtij procesi, materialet janë testuar për nje realitet më të gjerë evropian.

Libri i Punes është strukturuar rreth aktiviteteve mësimore dhe përfshin detyra ose ushtrime me shkrim lidhur me praktikën profesionale qe nxënësi duhet te demonstroj përvetësimin e kompetencave dhe të kuptuarit në ofrimin e programeve të mësimit midis brezave.

Libri i punes perfshin gjithashtu ushtrime on-line qe mund ushtrohen nga perdoruesit qe te testojne kuptimin e tyre te principeve, duke perfshire perdorimin e rasteve studimore dhe referenca te burimeve se instrument ate mesimit, por gjithashtu lidhet me webinar dhe me burimet e medias vizuale qe te ofroj material mesimore te ndryshme.

Platforma Web ka librin e punes on-line dhe gjithashtu ofron një dhomë bisede për grupe diskutimi dhe shkëmbimin e ideve dhe të diskutimit privat mes nxënësit dhe tutorëve te tyre. Tutorët janë identifikuar në katër vendet pilot për të siguruar mbështetje on-line dhe për të vleresuar detyrat e nxënësve. Kursi on-line është pilotuar me një minimum prej 10 përdoruesish në secilin nga 4 vendet partnere. Mekanizma të ndryshëm ofrimit te mesuarit dhe materialet kane formuar një paketë të mësuarit në distancë.

Target grupet

- Ofruesit e Edukimit
- Te rinjte
- Te moshuarit
- Komuniteti vullnetare
- Familjet

Metodologia

- Mesimi Interaktiv dhe veprimet e kerkimit;
- draft program trainimi and metodologjija e levrimit ne 4 vende nepermjet piloteve intera-

ktive me potencial perdoruesish;

- rekrutimi tutorëve te mundshme për të mbështetur zhvillimin e trajnimit si një paketë e mësimit në distancë
- Vleresimi i materialeve te trajnimit me anë të dy vlerësimeve te brendshme dhe të jashtme dhe prodhimin e një pakete të modifikuar të materialeve të trajnimit për testim on-line

*Impakti dhe te
rejat*

Ka një njohje në rritje për nevojën e qasjeve midis brezave të mësimit profesional që të eksplorojnë vendos aftësite e vendosura, qëndrimet dhe kompetencat e grupmohave të ndryshme të nxënësve. Megjithatë, nuk ka pasur përpjekje sistematike deri më sot për të zhvilluar një qasje të strukturuar, të akredituar në programet e lifelong learning, veçanërisht për ofrimin profesional te këtyre programeve. Ky kurs ofron trajnim të aksesueshëm dhe efektiv si pjesë e qasjes së tij ndaj aftësimit te vazhdueshem profesional udhëheqës të organizatave, komuniteteve dhe infrastrukturës që bëjnë të mundur që njerëzit të jenë ekonomikisht të suksesshme dhe të jene pozitive ndaj plakjes sidoqe te jete realiteti i jetes se tyre.

*Mesimet e
mesuara*

- Si të integrojm të mësuarit e brezave në procesin e lifelong learning;
- Sa i rendesishem eshte kualifikimi i njerëzve



Deliverables

Vizito faqen e internetit ose kontakto

te moshuar per detyrat e tyre te reja;

- Si te forcojm pjasmarrjen sociale tenjerezve te moshuar.
- Si te ndihmojm ato te pergatiten per detyrat e tyre te reja si nje force pune.

- Liber-pune ne qasjen e dialogut ndermjet brezave ne life-long learning.
- Nje zone e qendrushme dhe e lidhur me burimet e libraries pan-European.

Simona Hristova - Managing Director Association Generations

www.ecileu.eu

Titulli

ALCE - Appetite for Learning comes with Eating

Vendi/ Mbulimi
gjeografik

5 vende Europiane: Italy, UK, Austria, France, Lithuania

Partnerët

CESIE (Italy), Merseyside Expanding Horizons (UK), Verein Multikulturell (Austria), Élan Interculturel (France) , Seniors Initiative Centre (Lithuania).

Përmbledhje

ALCE's te rejat kryesore jane:

- për të nxitur transmetimin e trashëgimisë jomateriale në lidhje me ushqimin nga gjeneratat e vjetra tek të rejat;
- të nxisë shkëmbimin kulturor të grave dhe emigrantëve lokal që vuajnë diskriminimin e shumëfishtë dhe të fuqizojnë kapacitetet e tyre gatuese;
- të njohin aftësitë dhe kompetencat e tyre nëpër një periudhë të mësuarit të bazuar në metoda jo-formale të edukimit.

Pjesëmarrësit ishin të përfshirë në një periudhë workshopi ku ata shkëmbyen njohuritë e tyre kulturore dhe përmirësuan kompetencat dhe aftësitë e tyre.

Produkti kryesor i projektit është një libër gatimi me të gjitha recetat tradicionale, kura natyrore dhe përfshirja e recetave të



ndryshme (krijuan nje perzierje perberesish nga kultura te ndryshme). Per me teper ata organizuan nje aktivitet kulturore te lidhur me ushqimin ne cdo qytet partner.

Target grupi

Grupi i parë i synuar përbëhej nga gra të reja nga gratë migrante 18 deri 40 vjeç dhe lokale mbi 60 vjeç. Të dy grupet jetonin ne kushte te pafavorshme ekonomike dhe sociale. Grupi i dytë u përfaqësua nga trajnerët të cilët trajnuan grupet e grave. Trajnerët fuqizuan aftësitë e tyre profesionale në trajtimin e njerëzve që vuajnë nga diskriminimi.

Metodologia

Metodologia bazohet ne edukimin jo formal. Aktivitetet jane permiresuar per nxenesit e rritur dhe fokusuar kryesisht ne komunikimin ndermjet brezave dhe nderkulturore. Perfshirja e qendrave lokale pritesa te emigranteve ishte kryesore sepse fale tyre kordinatorët e projektit mund te viheshin ne kontakt me grate emigrante qe do perfshihe-shin ne workshope.

Impakti dhe te rejat

Shumica e pjesmarresve te grupit fuqizuan aftesite e tyre komunikuese dhe njohurite kulturore.

Aspekti krijues konsistonte ne grumbullimin e grave jo vetem prej brezave te ndryshem por gjithashtu nga kultura te ndryshme. Ky kombi-

nim pasuroi shkembimin e realiteteve te ndryshme qe normalisht sdo te ishin takuar dhe te bashkpunonin se bashku. Nje aspekt tjetër krijues fokusohej tek traineret me qellimin per te permiresuar kapacitetin e tyre ne punen me njerez te brezave dhe kulturave te ndryshme.

Mesimet e mesuara

Duke pasur parasysh mungesën e njohurive rreth trashëgimisë jomateriale në mesin e gjeneratave të reja, ky projekt i dha mundësinë për gratë e reja dhe të vjetra për të kuptuar më mirë traditat e tyre dhe për të zhvilluar kapacitetin e transmetimit të tyre.

Publikime

ALCE cookbook

http://www.appetiteforlearning.eu/download/alce_book/alce_book_en.pdf

Udhezuesi i kursit te Trainimit te mesuarit aktive

http://www.appetiteforlearning.eu/download/altc_guidelines_english.pdf

Vizito faqen e internetit ose kontakto

Maja Brkusanin - Project manager

maja.brkusanin@cesie.org

www.appetiteforlearning.eu

Komente shtesë

Shumica e qeverive evropiane shikojnë plakjen e popullsisë si çështjen më të madhe për t'u marrë me të në vitet e ardhshme. Veçanërisht, si një nga faktorët që mund të kërcënojnë stabilitetin financiar të ekonomisë së Shtetit duke marrë parasysh shpenzimet publike në rritje të nevojshme për të siguruar ndihmën e kujdesit social dhe shërbimet shëndetësore të numrit në rritje të njerëzve të moshuar.

Praktikat e mira të treguara në faqet e mëparshme kanë si qëllim të inkurajojnë njerëzit të shikojnë çështjen e plakjes së popullsisë nga një këndvështrim tjetër. Një sfidë, natyrisht, por kryesore për t'u marrë pozitivisht me të është përfshirja dhe shfrytëzimi i asaj që njerëzit e moshuar ende mund ti dhurojnë shoqërisë.

Tre këshilla përfundimtare:

YJu nuk keni për ta kthyer rroten! Hidhni një sy asaj që është bërë deri tani, së pari. Hapi i parë drejt suksesit është për të përfituar mësimet e nxjerra nga projektet e mëparshme.

Shikoni përreth jush! Ndoshta, ka një "thesar" të panjohur që vetëm kërkon për tu "shfrytëzuar".

Puno me të moshuarit dhe jo për të moshuarit!



Programi i ri Europa për Qytetarët 2014 – 2020¹⁰

I. Hyrje

Programi i ri Europa për Qytetarët 2014 – 2020 është rezultat i procesit të negociatave të gjata dhe shkembimeve ndërmjet mbështetësve të ndryshëm.

Vlerësimi afatmesëm¹¹ rreth programit Europa për Qytetarët 2007-2013, i mbajtur nga Komisioni Evropian në 2010, ofroi mundësinë e parë për të reflektuar në lidhje me pikat e forta dhe të dobëta të Programit të mëparshëm.

Nga njëra anë, duhet të theksohet pa dyshim një vlerë e shtuar, për sa i përket shkallës dhe qëllimit të aktiviteteve të arritura nga organizatat e mbështetura nga Programi, nga ana tjetër, u vërejtën mangësi përsa i përket buxhetit, zbatimit dhe përhapjes së rezultateve të cilat janë shqetësuese.

Ndërkohë, një sërë takimesh konsultative janë organizuar për të përfshirë përfaqësues të organizatave të shoqërisë civile dhe aktorëve të tjerë të ndryshëm në zhvillimin e Programit të ri¹².

¹⁰ Informacioni i perfshire ne kete seksion eshte i vlefshem ne momentin e publikimit (30.11.2013).

¹¹ Raporti i plotë gjindet në http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/ecorys_final_report_europe_for_citizens_en.pdf. Në Maj 2013, Komisioni Evropian, DG Communication, publikoi raportin final rreth impaktit të programit: “Vlerësimi i programit Europa për qytetarët” gjindet në http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/final_report_efc_may_2013_eurevalppmi.pdf.

¹² Me 20 Qershor 2010 takimi parë me mbështetësit u mbajt në Bruksel me anëtarët e grupit konsultues të OJF-ve, pikave kombëtare të kontaktit të Programit Evropian të Qytetarëve (PECs), Këshilli për Bashkëtimin Evropian dhe Rajonet (CEMR) dhe kordinatorët e binjakëzimit të qyteteve, dhe anëtarët e Komiteteve të programit.

Me 27 Tetor 2010 Komisioni filloi një proces konsultimi online në lidhje

«Propozim për një Rregullore të Këshillit për periudhën 2014 - 2020 programit” Evropa për Qytetarët “» u miratua zyrtarisht në dhjetor 2011¹³. Propozimi i Komisionit përfaqëson vazhdimin e Programi 2007 - 2013 përmes një formë të modifikuar. Në fakt, Programi i ri do të përbëhet nga dy linjat e mëposhtme:

- a. *“Historia dhe qytetaria evropiane”*
- b. *“Angazhimi Demokratik dhe pjesëmarrja qytetare”*

Të dy fillesat do të plotësohen nga veprime horizontale për analiza, shpërndarje dhe shfrytëzimin e rezultateve të projektit (“vlerësim” të veprimit)» (neni 3, co. 1).

The implementation of the Programme is subjected to the adoption of annual work programmes by the Commission, while the role of the

Zbatimi i Programit është nënshtruar miratimit të programeve vjetore të punës nga ana e Komisionit, ndërsa është konfirmuar roli i “Education, Audiovisual and Culture Executive Agency” (EA-CEA) si trupa kryesore menaxhuese (Art. 8).

Buxheti final i propozuar ishte EUR 229 million¹⁴.

.....
me te ardhmen e programit i cili u mbajt hapur deri 5 Janar 2011.

Me 21 Qershor 2011, një takim i dyte konsultues u mbajt ne Bruksel me 100 pjesmarres. Shiko http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/doc1301_en.pdf.

¹³ COM(2011) 884 finale. Dokumenti zyrtare gjindet ne: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0884:EN:NOT>

¹⁴ *Disa kritika janë bërë në shumën e përgjithshme të buxhetit, si dhe shpërndarjen e tij në aksione të ndryshme, të cilat duken të paekuilibruar. Për të mësuar më shumë rreth shpërndarjes së propozuar të buxhetit, referohuni raportit të Parlamentit Evropian, Drejtoria e Përgjithshme e Politikave të Brendshme «Evropa për qytetarët” (2014-2020)», pp.20-21, http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2012/495822/IPOL-CULT_NT%282012%29495822_EN.pdf.*

Keshilli i BE zakonisht miraton propozimet e Komisionit¹⁵. Se fundi roli i Parlamentit European eshte kufizuar në zgjedhjen e pranimit ose refuzimit, por jo te ndryshoje draftin e Keshillit. (procedura e konsensusit)¹⁶.

II. Struktura e programit te ri

Në 31 tetor të vitit 2013, Komisioni ka miratuar programin e punës, duke përfshirë edhe vendimin e financimit, për zbatimin në të ardhmen të programit 2014-2020 “Evropa për qytetarët” më 2014¹⁷. Programi ndjek objektiva të përgjithshme dhe specifike.

Objektivat e përgjithshme synojnë në:

- *kontributin në mirëkuptimin e qytetarëve të Bashkimit, historinë e tij dhe të diversitetit*
- *nxitjen e qytetarisë evropiane dhe përmirësimin e kushteve për pjesëmarrje qytetare dhe demokratike në nivel të Unionit.*

Objektivat specifike synojnë në:

- *rritjen e ndërgjegjësimit të kujtesës historike dhe vlerave të përbashkëta dhe qëllimin e Bashkimit të promovojë paqen, vlerat e saj dhe mirëqenien e popullit duke stimuluar debatin politik, reflektimin dhe zhvillimin e rrjeteve*
- *Inkurajimi për pjesëmarrjen demokratike të qytetarëve në nivel të Unionit, duke zhvilluar të kuptuarit e qytetarëve në politikbërjen e Bashkimit dhe promovimin e mundësive për angazhimin shoqëror dhe ndërkulturor dhe vullnetarizmit në nivel të Unionit.*

Programi parashikon fonde operacionale dhe sipas kategorives¹⁸. Për qëllimin e këtij botimi, do të analizohen vetëm grantet sipas kategorive.

¹⁵ Shiko Keshillin (9095/1/12) date 4 Maj 2012, gjindet ne <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st09/st09095-re01.en12.pdf>.

¹⁶ Neni 352 i Traktatit të Funkionimit të Bashkimit Evropian u shpall baza e vetme ligjore për Rregulloren e propozuar të Programit te ri Europa për Qytetaret.

KOMISIONI PËR ZBATIMIN E VENDIMIT e 2013/10/31 lidhur me miratimin e programit të punës dhe 2014 të financimit për zbatimin e Evropës për

Për t'u kualifikuar për një grant sipas kategorive, aplikantët dhe organizata partnerët duhet të:

- jetë ose organet publike ose organizatat jo-fitimprurëse me personalitet juridik;
- themeluar në një vend pjesëmarrës;
- ketë një mision, siç përcaktohet në statutin e organizatës, në përputhje me objektivat e Programit të Evropës për Qytetarët, në të cilat aplikimi projektit është dorëzuar.

.....

Qytetarët programit C (2013) 7160 final. Megjithatë, «programi i punës i nënshtrohet miratimit përfundimtar të Rregullores themelues të Evropës për Programin Qytetarët (2014-2020) nga autoriteti legjislativ pa modifikim të rëndësishëm, një opinion pozitiv apo mungesë të kundërshtimit nga ana e komisionit të themeluar në Rregullore që themelon Programin Evropa për Qytetarët (2014-2020), dhe disponueshmërinë e ndarjeve buxhetore të parashikuara në projekt-buxhetin për vitin 2014 pas miratimit të buxhetit për vitin 2014 nga ana e autoritetit buxhetor ose siç parashikohet në sistemin e dymbëdhjetat të përkohshme»(neni 2). Dokumenti është në dispozicion në ¹⁷ KOMISIONI PËR ZBATIMIN E VENDIMIT e 2013/10/31 lidhur me miratimin e programit të punës dhe 2014 të financimit për zbatimin e Evropës për Qytetarët programit C (2013) 7160 final. Megjithatë, «programi i punës i nënshtrohet miratimit përfundimtar të Rregullores themelues të Evropës për Programin Qytetarët (2014-2020) nga autoriteti legjislativ pa modifikim të rëndësishëm, një opinion pozitiv apo mungesë të kundërshtimit nga ana e komisionit të themeluar në Rregullore që themelon Programin Evropa për Qytetarët (2014-2020), dhe disponueshmërinë e ndarjeve buxhetore të parashikuara në projekt-buxhetin për vitin 2014 pas miratimit të buxhetit për vitin 2014 nga ana e autoritetit buxhetor ose siç parashikohet në sistemin e dymbëdhjetat të përkohshme»(neni 2). Dokumenti është në http://ec.europa.eu/dgs/communication/pdf/c-2013-7160-work-programme-for-2014-europe-for-citizens_en.pdf.

¹⁸ Grantet sipas kategorive financojnë projekte, ndërsa mbështetja financiare operative mbulon pjese te kostove qe l lejojne nje strukture nje ekzistence te pamvarur.

Programi realizohet nëpërmjet 2 kategori:

Kategoria 1 – Kujtesa Europiane

Objektivat

Mbështeten aktivitete që ftojnë të reflektohet mbi diversitetin kulturor evropian dhe në vlerat e përbashkëta në kuptimin më të gjerë duke financuar projekte që reflektojnë mbi shkaqet e regjimeve totalitare në historinë moderne të Evropës (në veçanti, por jo ekskluzivisht të nazistëve që çuan në Holokaustit, fashizmit, stalinizmit dhe regjimet totalitare komuniste) dhe për të përkujtuar viktimat e krimeve të tyre. Gjithashtu përfshihen aktivitete që lidhen me momente të tjera përcaktuese dhe pikat e referencës në historinë e re evropiane. Do ti jepet përparësi projekteve që nxisin tolerancën, mirëkuptimin e ndërsjelltë, dialogun ndërkulturor dhe pajtimin si mjet për të kaluar përtej së kaluarës dhe ndërtimin e së ardhmes, në mënyrë të veçantë përfshirjen e brezit të ri.

Prioritetet vjetore 2014

- 100 vjetori i fillimit të Luftes së Parë Botërore.
- 25 vjetori i rënies së murit të Berlinit.
- 10 vjetori i zgjerimit të Bashkimit Evropian drejt Evropës Qendrore dhe Lindore.

Organizatat e pranueshme

Autoritetet publike lokale / rajonale ose organizatat jofitimprurëse, duke përfshirë edhe organizatat e shoqërisë civile, shoqatat e të mbijetuarëve dhe shoqatat kulturore, të

	rinjtë, organizatat arsimore dhe kërkimore, shoqatat e qyteteve të binjakëzuara.
<i>Numri i organizatave të përfshira.</i>	Një projekt duhet të përfshijë organizata nga të paktën një shtet anëtar, por preferencë i jepet projekteve transnacionale.
<i>Maksimumi i shumës së grantit</i>	€ 100.000
<i>Maksimumi i përqindjes së bashkfinancimit</i>	70%
<i>Kohezgjatja maksimale</i>	18 muaj per projekt
<i>Informacion shtese ne lidhje me 2014</i>	Indicative budget: € 4,255,000 Numri i pritshëm i projekteve të financuara: 56

Kategoria 2 – Angazhimi demokratike dhe pjesëmarrja qytetare

Objektivat

Mbështeten aktivitete që mbulojnë pjesëmarrjen qytetare në kuptimin më të gjerë me një fokus të veçantë në aktivitetet e lidhura direkt me politikat e Bashkimit, me qëllim për të marrë pjesë në procesin e krijimit të politikave të Bashkimit në fushat e lidhura me objektivat e Programit.

Gjithashtu përfshihen projekte dhe iniciativa që zhvillojnë mundësi për mirëkuptim të ndërsjellë, të mësuarit ndërkulturor, solidariteti, angazhimit shoqëror dhe vullnetarizmit në nivel të Unionit.

Prioritetet vjetore 2014

Zgjedhjet për Parlamentin Evropian dhe pjesëmarrja e qytetarëve në jetën demokratike të BE-së.

Kjo kategori parashikon tre veprime të ndryshme

1. BINJAKZIMI I QYTETEVE

Mbështeten projekte që sjellin së bashku një gamë të gjerë të qytetarëve të qyteteve të binjakëzuara me qëllim të promovimit të pjesëmarrjes qytetare në procesin e politikberjes së Bashkimit dhe të zhvillojnë mundësitë për angazhimin shoqëror dhe vullnetarizmit në nivel të Unionit.

Organizatat e pranueshme

Qytete / komuna apo komitetet e tyre të binjakëzimit ose organizata të tjera jofitimprurëse

Numri i organizatave të përfshira.

Maksimumi i shumës së grantit

Maksimumi i përqindjes së bashkfinancimit

Kohezgjatja maksimale

që përfaqësojnë autoritetet lokale.

Komunat nga të pakten 2 vende të pranueshme nga të cilat të paktën një është një shtet anëtar i BE-së.

€ 25.000 per projekt

50%

21 ditë në projekt

2. RRJETI I QYTETEVE

Mbështetet rritja dhe forcimi i rrjeteve ekzistuese të qyteteve të binjakëzuara për të bërë bashkëpunimin e tyre më të qëndrueshme dhe për të shkëmbyer praktikat e mira.

Organizatave të pranuar

Qytete / komuna apo komitetet e tyre të binjakëzimit apo rrjetet, nivelet tjera të autoriteteve lokale / rajonale, federatave / shoqatave të autoriteteve lokale dhe organizatave jofitimprurëse që përfaqësojnë autoritetet lokale, organizatat e tjera të përfshira në projekt gjithashtu mund të jenë jofitimprurëse/ Organizatat e Shoqërisë Civile.

Numri i organizatave të përfshira.

Komunat nga të paktën 4 vende të pranueshme nga të cilat të paktën një është një shtet

	anëtar i BE-së.
Maksimumi i shumes se grantit	€ 150.000
Maksimumi i perqindjes se bashkfinancimit	70%
Kohezgjatja maksimale	24 muaj per projekt

3. PROJEKTET E SHOQERISE CIVILE

Mbështeten projektet e promovuara nga partneritetet transnacionale dhe rrjeteve që përfshijnë direkt qytetarët. Ato projekte që mbledhin qytetarët nga horizontet të ndryshme, në aktivitete të lidhura direkt me politikën e Bashkimit, me qëllim për t'i dhënë atyre një mundësi për të marrë pjesë konkretisht në procesin e krijimit të politikave të Bashkimit në fushat e lidhura me objektivat e Programit.

Organizatat e pranueshme	Organizatat jofitimprurëse, duke përfshirë edhe organizatat e shoqërisë civile, institucionet arsimore, kulturore ose kërkimore; organizatat e tjera të përfshira në projekt gjithashtu mund të jenë autoritetet publike vendore / rajonale.
--------------------------	--

Numri i organizatave të përfshira	Organizatat nga të paktën 3 vende të pranueshme nga të cilat të paktën një është një shtet anëtar i BE-së.
-----------------------------------	--

*Madhësia
maksimale për
grant*

€ 150.000

*Përqindja
maksimale e
bashkë-financ-
imit*

70%

*kohëzgjatja
maksimale*

18 muaj per projekt

*Informacione
shitesë lidhur në
2014*

Buxheti Indikativ: € 15.445.000

Numri i pritur i granteve të veprimit: 373
projekte binjakëzimit qytetesh, rreth 89 rrjete
të qyteteve, rreth 34 për projektet te shoqërisë
civile.

III. Kriteret e vleresimit për të gjitha grantet e projekteve

Përputhshmëria me objektivat e Programit dhe të kategorive



30%

- **Përshtatshmeria** e objektivit të projektit të paraqitur në lidhje me objektivat e Programit Evropës për Qytetarët, kategorite dhe nenkategorite.
- Aktivitetet e propozuara dhe rezultatet e pritura duhet të **kontribuojnë** në arritjen e objektivave të Programit Evropa për Qytetarët, kategorite dhe nenkategorite.
- **Fokusi tematik** duhet të jetë në përputhje me objektivat e Programit të Evropës për Qytetarët, kategorite dhe nenkategorite dhe mundësisht duke marrë në konsideratë prioritetet vjetore.

Cilësia e planit aktiviteteve/ të punës të programit te projektit



35%

- Aktivitetet duhet të jenë të **përshtatshme** për të arritur nevojat dhe objektivat e projektit.
- **Koherenca:** korrespondenca ndërmjet objektivave të ndryshme të aktiviteteve të propozuara dhe përshtatjen e inputeve të propozuara dhe burimeve drejt realizimit të objektivave.
- **Efektiviteti:** Efektiviteti duhet të arrihet me kosto të arsyeshme.

→ **Projektet** duhet të paraqesin një dimension të përpunuar në mënyrë të qartë evropiane.

→ **Prioritet** kane ato projekte qe përfshijnë lloje te ndryshme të organizatave (autoritetet lokale, organizatat e shoqërisë civile, institutet kërkimore, etj) ose në zhvillimin e llojeve të ndryshme të aktiviteteve (kërkimore, edukimin jo-formal, debate publikë, ekspozita, etj) ose që përfshijnë qytetarët që vijnë nga grupe të ndryshme.

→ Prioritet i jepet projekteve qe perdorin **metoda te reja pune** ose propozojne aktivitete krijuese.

Shpërndarja



15%

→ Çdo projekt i mbështetur nga Programi Evropa për Qytetarët duhet të bëjnë përpjekjet e nevojshme për të siguruar **shfrytëzimin** dhe shpërndarjen e rezultateve të tij.

→ Programi i propozuar i punës duhet të krijojë një **efekt shumëfishues** në mesin e një audience më të gjerë se sa pjesëmarrjes drejtpërdrejtë në aktivitetet.

→ Një plan realist dhe praktik shpërndarje duhet të percajtohet në mënyrë që të lejojë një **transferim efektiv dhe shkëmbimin e rezultateve** të parapara ne projekt.

Impakti dhe përfshirja e qytetareve



20%

→ Numri i organizatave, pjesëmarrësve dhe vendet e përfshira duhet të jetë mjaft e madhe për të **siguruar një terren të vërtetë evropian** të projektit të propozuar.

→ **Ndikimi:** Preferencë do të jepet granteve për projekte me ndikim të lartë, pavarësisht nga madhësia e tyre, në veçanti ato të cilat janë të lidhura direkt me politikat e Bashkimit me qëllim për të marrë pjesë në formësimin e rendit të ditës të politikave të Bashkimit.

→ **Qëndrueshmëria:** Projektet e propozuara duhet të synojë arritjen e efekteve të mesme apo afat-gjatë.

→ **Aktivitetet e propozuara** duhet ti japin pjesëmarrësve mundësinë për t'u angazhuar në mënyrë aktive në projekt ne lidhje me çështjen e ngritur.

→ **Një ekuilibër duhet të vendoset** në mes të qytetarëve të cilët janë tashmë aktive brenda organizatave / institucioneve dhe qytetarëve të cilët nuk janë të përfshirë ende.

→ **Prioritet do të kenë** projektet që përfshijnë qytetarët nga grupet e papërfaqësuar, ose me më pak mundësi.

Së fundi, **balanca gjeografike** do të merret parasysh në procesin e përzgjedhjes.

Këshilla për aplikantët e ardhshme të fondeve te BE-së¹⁹

Shkrimi i një projekti të mirë duket shpesh diçka e lehtë për tu bërë. Megjithatë, kjo nuk është e mjaftueshme që të kesh një ide të shkëlqyer, por çështja kryesore është që të përshtasni idenë tuaj fillestare me objektivat, prioritetet dhe aktivitetet e lejuara në bazë të programit që ju do të doni të aplikoni.

Prandaj, ne do t'ju rikujtonim disa këshilla të dobishme për zhvillimin e një projekti të mirë.

- 1. Identifikojeni qartë situatën** që ju do të këmbëngulni, nëpërmjet projektit tuaj dhe kontrolloni nese ideja juaj i përgjigjet nevojave reale të grupit të synuar që ju do të donit për të punuar.
- 2. Identifiko programin e BE-së** qëllimet dhe prioritetet e të cilit janë në përputhje me ato që ju do të donit të arrinit me projektin tuaj²⁰.
- 3. Lexoni me kujdes** udhëzimet e programit të zgjedhur të BE-së dhe thirrjes për propozime që ju doni për të aplikuar. Ndoshta, ju do të keni për të përshtatur idenë tuaj fillestare me “kërkesat” e thirrjes së propozimit. Ky është një hap vendimtar: koherenca ndërmjet përmbajtjes projektit dhe objektivat e thirrjes për propozim është gjithmonë elementi i parë që vlerësohet nga vlerësuesit.

¹⁹ Ky seksion ka për qëllim vetëm për të dhënë disa këshilla të shkurtra dhe nuk pretendon të jenë të plota. Për një përshkrim të thellë të qasjes së menaxhimit të projektit për audiencën pa eksperience, ne ju sugjerojmë që të referoheni «Beje vete Evropën. Një udhëzues praktik i ndërtimit dhe menaxhimit » të projektit, http://www.project-sole.eu/media/sole_guide_en_web.pdf, pjesë e SOLE projekt (Europa per Qytetaret – Aksioni 1 – Measure 2.2), pp. 25-60.

²⁰ Komisioni i Europian i bën kontribute të drejtpërdrejta financiare në formën e granteve për mbështetjen e projekteve, të cilat kontribuojnë në zbatimin e një programi ose politike të BE-së. Palët e interesuara mund të

- 4. Kontrolloni kriteret e përshtatshmërisë.** Këto kritere janë një grup karakteristikash që aplikuesi dhe partnerët (nëse është e aplikueshme), sipas natyrës së projektit duhet të përmbushin²¹.
- 5. Verifikoni kriteret e vlerësimit:** ju do të keni një pasqyrë të qartë se si komponentët e ndryshme të projektit janë vlerësuar nga vlerësuesit.
- 6. Merrni kohë që të ndërtoni një partnership të mirë.** Partnert e mirë janë “miqtë me të mirë” që të zhvillohet dhe të drejtohet mirë një projekt!
- 7. Mos harroni të përmbushni të gjitha hapat procedurale në procesin e dorëzimit:** bashkangjitni gjitha dokumentet e kërkuara, nënshkrimet dhe vulat (siç mund të jetë rasti). Ju do të gjeni të gjitha informacionet e nevojshme nën një seksion të veçantë të udhëzimeve.
- 8. Respektoni afatin!** Programe të ndryshme, duke përfshirë Evropë për Qytetarët, kanë një e-formë aplikimi. Kjo do të thotë se dorëzimi bëhet on-line. Në këtë rast, shpesh është e vendosur edhe një afat kohor (p.sh. 12.00 mesditë CET). Filloni upload e aplikimit me perpara pasi ajo do të marrë kohë. Pra, është më mirë që të shmangni dorëzimin në minutën e fundit! Përveç kësaj, në qoftë se keni ndërmend të paraqisni një projekt propozim në një nga programet e Evropë Kreative, Erasmus +, Evropë për Qytetarët, vullnetarë në ndihmë të BE-së, ju duhet të regjistroni organizatën tuaj në portalin pjesëmarrës . Ajo përfaqëson piken tuaj të hyrjes për administrimin elektronik të programeve të lartpërmendura financuara nga BE.

.....
aplikojnë duke iu përgjigjur thirrjeve për propozime. Në http://ec.europa.eu/index_en.htm faqen e internetit të Komisionit të BE-së, seksioni «grantet», ju mund të gjeni listën e sektorëve të përfshirë në veprim të BE-së. Ju mund të zgjidhni një që ju jeni të interesuar dhe ju do të përcjellim në faqen e internetit në lidhje me programin e financimit përkatës.

²¹ Shembuj të kriterëve të përzgjedhshmerisë janë statusi ligjor i partnerit ose numri minimal i partnereve të përfshirë në projekt. Shiko faqen informative rreth programit Evropë për Qytetarët në seksionin e mëparshëm.

²² <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/home.html>

Projekti i juaj eshte tashme
gati per tu dorezuar!
**Eshte koha per te mbajtur gishtat
e kryqezuar!**

Paçi fat!



Konkluzione

Promovimi i “Plakjes aktive ne Evrope” është një nga sfidat kryesore të viteve të ardhshme.

Programi Evropa për Qytetaret përfaqëson një mjet të vërtetë të mirë për të promovuar takime të mëtejshme ndërmjet qytetarëve dhe organizatave në mënyrë që të krahasojnë këto tema dhe të punojnë për forcimin e ndjenjës së qytetarise evropiane.

Ne shpresojmë që kjo broshurë ka ofruar ide dhe udhëzime për të trajtuar fenomenin e plakjes së popullsisë duke promovuar përfshirjen e të moshuarve në shoqëri dhe dialogut midis brezave përmes projekteve të bashkëpunimit të BE-së. Ne mirpresim projekte të reja transnacionale për promovimin e një Evrope miqësore me moshat.

Së fundi, duke pasur parasysh si një nga gjërat më të rëndësishme të mësuara gjatë projektit Replay - rëndësinë për të ndarë njohuritë - ne ju ftojmë që ta ndani këtë publikim sa më shumë që të jetë e mundur!

Faleminderit!

Burimet ne Internet

Faqja e Bashkimit Evropian:

<http://europa.eu>

Faqja e Komisionit Evropian:

<http://ec.europa.eu>

Faqja e Komisionit Evropian > Drejtoria e Pergjithshme e Shendetit dhe Konsumatoreve:

http://ec.europa.eu/health/ageing/policy/index_en.htm

Faqja e Komisionit Evropian > Qytetaria:

<http://ec.europa.eu/citizenship>

Faqja e Agjensise Ekzekutive Audiovisuale per Edukimin, dhe Kulturen:

http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Faqja e Drejtorise se Pergjithshme per Edukimin dhe Kulturen:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm

Faqja e Parlamentit Evropian:

<http://www.europarl.europa.eu>

Faqja e ligjeve te Bashkimit Evropian:

<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>

Regjistri Publik i dokumenteve te Keshillit

<http://register.consilium.europa.eu>

Libraria e Bashkimit Evropian

<https://bookshop.europa.eu/en/home>

Viti Evropian i Plakjes Aktive dhe Solidaritetit ndermjet brezave 2012

<http://europa.eu/ey2012>

Platforma Moshore Europiane

<http://www.age-platform.eu>

Viti Evropian i Qytetareve 2013

<http://europa.eu/citizens-2013>

Programi Europa per Qytetaret

<http://eacea.ec.europa.eu/citizenship>

Projekti i Rrjetit Social per fuqizimin local - Europa per Qytetaret – 1.2.2

<http://www.project-sole.eu>

Partnership

CESIE (organizata)



cesie
the world is only one creature

CESIE - Qendra Evropiane e Studimeve dhe Iniciativave - është një organizatë jo-qeveritare Evropiane jo-fitimprurëse dhe e pavarur. Ajo është themeluar në vitin 2001 e frymëzuar nga jeta dhe puna e sociologut kryesore italiane Danilo Dolci (1924-1997). Organizata punon në drejtim të promovimit të zhvillimit kulturor, arsimor, shkencor dhe ekonomik në nivel lokal dhe ndërkombëtar përmes përfshirjes së instrumentave krijuese dhe pjesëmarrëse dhe metodologjive që përfshijnë një qasje reciproke Maieutic zhvilluar nga Danilo Dolci dhe Mjetet Krijuese të të menduarit.

www.cesie.org

cesie@cesie.org

Intelektualet e Rinj Shprese – IRSH



Shoqata "IRSH" është themeluar nga një group studentësh dhe profesorësh ne Prill të vitit 1994 dhe e aprovuar nga Ministria e Kultures Rinisë dhe Sporteve e Republikës së Shqipërisë në Qershor 1994. "IRSH" punon në zhvillimin e shoqërisë civile në Shqipëri dhe është një OJF me 200 anëtare të cilët janë vullnetarë. IRSH punon në zhvillimin e shoqërisë civile dhe promovimin e paqes dhe stabilitetit në Ballkan. IRSH ka krijuar ne vitin 2000 nje qender per Zhvillimin e Shoqerise Civile ne Shqiperi.

www.facebook.com/pages/Intelektualet-e-rinj-Shprese-IRSH/126399437442931

irsh_director@yahoo.com

European Association of Geographers – EUROGEO



EUROGEO është shoqëria Europiane shkencore e cila është themeluar në 1979 me pjesëmarrjen e Komisionit Europian. Shoqata rrjetëzon gjeograf nga të gjithë sektoret ekonomik dhe akademik dhe organizatat. EUROGEO ka anëtare individë dhe organizata prej 26 vendeve Europiane. EUROGEO ka patur statusin e shoqatës pjesëmarrëse që në 1983. Shoqata kryesisht synon të promovojë edukimin dhe trajnimin në Gjeografi nga një prespektivë Europiane.

www.eurogeography.eu

eurogeomail@yahoo.co.uk

LCEducational



LCEducational është një organizatë jo-fitimprurëse e vendosur në Limasol, Qipro. Qendra fokusohet në zhvillimin dhe inkurajimin e një mirëkuptimi të ndërsjellë ndërmjet të rinjve të vendeve të ndryshme, promovimin e të rinjve si qytetarë aktivë dhe qytetarë evropianë, si edhe të kontribuojë në zhvillimin e veprimeve të të rinjve.

Përveç kësaj Qendra ofron programe edukative për të punësuar, të papunë, të diplomuar dhe të rinj nga shkolla të mesme apo shkolla teknike, si dhe ajo ofron arsim të specializuar dhe trajnim për fuqinë punëtore të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme.

www.lceducational.com

fiorentina@lceducational.com

Association of Local Democracy Agencies – ALDA



Shoqata e Agjensive te Demokracive lokale është një organizate jo-qeveritare e dedikuar ne promovimin e qeverisjes se mire dhe qytetarise aktive ne nivel lokal. Ajo punon në Evropë (në 27 vende anëtare) për të promovuar pjesëmarrjen e qytetarëve në politikat publike dhe evropiane. Në kuadër të promovimit të qeverisjes së mirë dhe pjesëmarrjen e qytetarëve në nivel lokal, ALDA fokusohet në tema të ndryshme, të tilla si integrimi evropian, iniciativave qytetare, përfshirja e të rinjve, të drejtat e njeriut, emigracioni, mundësi të barabarta, zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik dhe vullnetarizmin. ALDA është një organizatë e numëron më shumë se 150 anëtarë (përfshirë autoritetet lokale, OJQ-ve, shoqatave rinore) të cilët vijnë nga më shumë se 30 vende.

www.alda-europe.eu

antonella.valmorbida@aldaintranet.org

Youth Alliance Tetovo – YAT



Aleanca Rinore Tetovë është një organizatë jo-fitimprurëse, organizatë jo-qeveritare dhe jo-partizane, e vendosur në qytetin e Tetovës, në qendër e veri-perëndim të Maqedonisë. OJQ-ja është themeluar në vitin 1998, duke pasur si qëllime kryesore të tij zhvillimin e një shoqërie demokratike dhe qytetare, forcimin e besimit në mes njerëzve që u përkasin grupeve të ndryshme etnike, promovimin e qytetarisë aktive dhe vlerat evropiane për interesin publik të komuniteteve nga Maqedonia. Përveç kësaj, organizata është përkushtuar për të formuar një mjedis kohezi-ve, të gjallë, dinamike dhe interaktive për komunitetin lokal në fushat e kulturës, argëtimit, ekologjisë, aktiviteteve edukative dhe sportive.

www.mladinskaalijansa.org

nzaharieski@yahoo.com / kocsislaszlo1@yahoo.com

Pozitiva Doma / Positive Mind

Pozitīvā Doma

“Pozitiv mind” është organizatë jo-fitimprurëse e themeluar në mars 2007. Qëllimi i organizatës

është që të promovojë mirëkuptimin reciprok dhe tolerancën e individëve dhe grupeve të shoqërisë të moshave të ndryshme, kulturore, fetare, kombëtare, racore, sfondin social dhe ekonomik dhe të kushteve shëndetësore.

“Pozitiv mind” realizon dhe merr pjesë në projekte të ndryshme vendore dhe ndërkombëtare. Aktivitetet tona janë të hapur për përvoja dhe mundësi të reja. “Pozitiv Mind” është për ndryshime pozitive dhe mundësi të barabarta për të gjithë qytetarët. “Pozitiv Mind” është një nga anëtarët e organizatës Tukums. Ne bashkëpunojmë me organizata të tjera anëtare të cilat kanë profile të ndryshme.

www.pozitivadoma.lv

pozitivadoma@pozitivadoma.lv

Zwiazek Stowarzyszen MULTIKULTURA



Qëllimi i Unionit është promovimi i përfshirjes sociale nëpërmjet inicimit dhe zbatimit të aktiviteteve edukative, kulturore dhe

artistike në promovimin multikulturor të Krakow, Poloni dhe Evropë. Multikultura promovon mundësi të barabarta të arsimit dhe punësimit dhe lufton marginalizimin e grupeve sociale (të rinjtë, qytetarët dhe të moshuarit), duke e bërë prezantime të kulturës së tyre në media.

www.multikultura.manifo.com

multikultura@wp.pl

Asociația absolvenților și profesorilor Liceului "Emil Racoviță" – ACNER



ACNER është një organizatë joqeveritare me anëtarësi e cila ka për qëllim të promovojë idetë, vlerat dhe veprimet për përmirësimin e CNER (Collegiul National Emil Racovița) nxënësve, mësuesve dhe të diplomuarve me reputacion të lartë në vendin tonë dhe jashtë. Kjo lehtëson rrjetëzimin dhe ndihmën e ndërsjellë në mes të diplomuarve, aktive dhe mësuesve në pension dhe studentëve. Organizata promovon miqësinë, tolerancën, respektin, plakjen aktive dhe dialogun në mes të brezave. Aktivitetet tona kryesore përfshijnë seminare ndërmjet gjeneratave që ju lejojnë 2-3 brezave të mbledhen së bashku për të krijuar planet e veprimit për të adresuar çështje të veçanta shkollë-komunitet.

www.ler.ubbcluj.ro

ariana.vacaretu@vimore.com

GABINET D'ESTUDIS SOCIALS – GES



GES Gabinet d'Estudis Socials

Gabinet d'Estudis Social-të (GES) është një kooperativë me fuqi të plotë ligjore për të vepruar në nivel kombëtar dhe evropian. GES u themelua në vitin 1983 dhe nuk ka varësi nga ndonjë institucion tjetër publik ose privat. GES fokusohet aktivitetin e saj në fushën e politikave dhe shërbimeve sociale me një prioritet të rëndësishme për migracionin, varfërinë dhe Tregun e Punës. GES gjithashtu i kushton një vëmendje të veçantë Ekonomisë Sociale. GES zhvillon punën e saj në fushën e kërkimit, vlerësimit, trajnimit, promovimit informacionit dhe publikimeve si dhe programeve dhe projekteve të veçanta.

www.gabinet.com

joaquim@gabinet.com

Dacorum Council for Voluntary Service



Dacorum CVS është një organizatë jo-fitimprurëse që ofron këshilla dhe përkrahje OJQ-ve të tjera që mbulojnë një kategori zonash që sigurojnë një sektor të zhvilluar të OJQ-ve. Ne ofrojmë shërbime praktike të tilla si shërbim me minibus, ripërdorim të mobiljeve, lidhjet me bizneset lokale si dhe mundësi të ndryshme të programeve të trajnimit, gjatë kohës së lirë dhe të punës. Ne punojmë me njerëz të të gjitha moshave dhe në mënyrë të veçantë përqëndrohemi në ato kategori që përballen me vështirësi të ndryshme. Ne i mbështesim ato të përmirësojnë cilësinë e jetës dhe mundësive të punësimit duke qene të angazhuar në nismat që kanë të bëjnë me qytetarinë aktive.

www.communityactiondacorum.org.uk

mark@communityactiondacorum.org.uk



This project has been funded with support from the European Commission.
This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible
for any use which may be made of the information contained therein.

Re



CESIE - Centro Studi ed Iniziative Europeo, Italia

www.cesie.org



IRSH - Intellektualet e Rinj Shprese, Albania

www.facebook.com/pages/Intellektualet-e-rinj-Shprese-IRSH/126399437442931



EUROGEO - European Association of Geographers, Belgio

www.eurogeography.eu



LCE - LCEducational, Cipro

www.lceducational.com



ALDA - Association of Local Democracy Agencies, Francia

www.alda-europe.eu



YAT- Youth Alliance Tetovo, Ex Repubblica Jugoslava di Macedonia

www.mladinskaalijansa.org

Pozitīvā Doma

Pozitiva Doma/ Positive Mind, Lettonia

www.pozitivadoma.lv



Zwiazek Stowarzyszen MULTIKULTURA, Polonia

www.multikultura.manifo.com



ACNER - Asociatia absolventilor si profesorilor Liceului "Emil Racovit", Romania

www.ler.ubbcluj.ro



GES - GABINET D'ESTUDIS SOCIALS, Spagna

www.gabinet.com



Dacorun Council for Voluntary Service, Regno Unito

www.communityactiondacorun.org.uk

QR - Code



 facebook.com/replayreplan
www.replay-project.eu